

ma vezanima uz korpus izvora za *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije*, A. Nazor pokazala je da je posljednjih četrdeset godina u svijetu, a osobito u nas, izdan znatan niz hrvatsko-glagoljskih rukopisa i tiskopisa, a u njihovoj pripremi dobrim dijelom sudjeluju suradnici na *Rječniku*.

A. A. Turilov obavještava da je O. A. Knjazevska završila rad na novom izdanju *Savine knjige*, dok je E. Musakova poželjela tjesniju suradnju paleoslavista s Rukopisnim odjelom Bugarske narodne knjižnice.

5. Potrebu ponovnoga izdanja rukopisa klasične staroslavenštine obrazložio je H. Miklas. Uz izdanje novopronađenih Sinajskih rukopisa neophodno je – uzimajući u obzir nove znanstvene spoznaje, kao i nove tehničke izdavačke mogućnosti – ponovno načiniti dobra fototipska i kritička izdanja. Predlaže šest

izdavačkih projekata koje financijski podupire Balkanska komisija bečkoga sveučilišta. U okviru Komisije za crkvenoslavenske rječnike surađivalo bi se na izdanjima. Prijedlog sadrži konkretne suradnike na fototipskim i kritičkim izdanjima: *Sinajski sakramentar (Missale Sinaiticum)* – H. Miklas, I. C. Tarnanidis, V. Savčov; *Rilski listići* – A. Bojadžiev, V. M. Zagrebin.

Na kritičkim izdanjima: *Sinajski euhologij*, novi dio – M. Šniter, H. Miklas, E. Velkovska, S. Parenti, I. Dobrev, I. C. Tarnanidis.

Na fototipskim izdanjima: *Zografsko četveroevanđelje* – L. Moszyński (možda i Z. Hauptová), V. M. Zagrebin, A. Bojadžiev; *Marijinsko evanđelje* – Z. Hauptová, A. A. Turilov; *Kločev glagoljaš* – E. Musakova, S. Bonazza.

IVANA MULC

PRONAĐENI BAŠĆANSKI OSTRISCI IZ 12. STOLJEĆA

Napokon se ušlo u trag glagoljskim *Bašćanskim* ili *Premudinim ostriscima* iz 12. stoljeća. Za njima se tragalo gotovo od smrti njihova vlasnika – popa glagoljaša i filologa Vinka Premude iz Baške na otoku Krku (umro 1944.).

Premuda ih je čuvao u svojoj knjižnici, smještenoj u vlastitoj starinskoj kući u Baški.

Glagoljske ostriske zajedno s ostalim glagoljskim rukopisima i nekim prijepisima Premuda je oporučno ostavio tadašnjoj Jugoslavenskoj akademiji znanosti i

umjetnosti u Zagrebu. U smislu oporuke Akademiji su 1948. godine predani Premudini glagoljski rukopisi i neki prijepisi što su se našli u njegovoj ostavštini, ali među njima nije bilo *Bašćanskih ostrizaka*. Vjekoslav Štefanić, koji je opisao glagoljske rukopise rodno ga otoka Krka i glagoljske rukopise Akademijine zbirke, uzaludno je tragao za *Bašćanskim ostriscima*. Nije ih našao ni u Premudinoj rukopisnoj građi koja je s knjigama predana franjevačkomu samostanu na Košljunu.

Ravnatelj Hrvatskoga državnoga arhiva u Zagrebu, dr. Josip Kolanović, upozorio me je 1997. godine na dvije pergamentne trake s glagoljskim tekstom, u kojima sam prepoznala *Bašćanske (Premudine) ostriške*. Prema ravnateljjevoj izjavi i sačuvanoj dokumentaciji *Bašćanski* su *ostrišci* s još nekoliko glagoljskih fragmenata i isprava dospjeli u Hrvatski državni arhiv iz ostavštine pok. akademika Branimira Gušića, prirodoslovca i humanista. Arhivu ih je darovala njegova supruga i etnologinja Marijana Gušić.

Glagoljske je ostriške Vinko Premuda našao u rodnoj Baški u hrptu korica, pa su to dva uska, Jagić bi rekao – uzana, komada pergamene 2-3 cm širine i 25 (odnosno 25,5) cm visine. Ljeti 1909. godine kod Premude u Baški vidio ih je Josef Vajs, koji je jedno vrijeme boravio i radio na Krku.

Vajs je zapazio da su ostrišci pisani vrlo starim pismom, onakvim kakvim su pisani najstariji hrvatski glagoljski rukopisi: *Bečki listići*, *Kločev glagoljaš*, koji je bio u vlasništvu krčkih Frankopana – čuvan kao relikvija sve do konca 15. stoljeća.

Zbog starine Vajs je *Bašćanske ostriške* 1910. godine unio i na prvom mjestu reproducirao u monografiji o najstarijem hrvatskoglagoljskom brevijaru i potom u svojoj *Rukoveti glagoljske paleografije* (1932). Vajs i Premuda poslali su fotografije ostrižaka Vatroslavu Jagiću i on ih je unio među najstarije hrvatske glagoljske spomenike u *Enciklopediju slavenske filologije*, koju je izdavala Ruska carska akademija u Petrogradu. Jagić je objavio snimke po fotografijama koje je dobio s Krka i tekst u ćirilskoj transliteraciji (Jagić: *Glagoličeskoe piš'mo*, Petrograd 1911).

Bašćanski ostrišci sadrže odlomak *Muke po Mateju*, gl. 26, 37-48 (dio misalskoga čitanja na Cvjetnicu). Rukopis, kojemu su pripadali, ide među najstarije spomenike glagoljskoga pisma u Hrvatskoj.

Johannes Reinhart je utvrdio da su *Bašćanski ostrišci* »prvi primjer za utjecaj *Vulgate* na hrvatskoglagoljsku Bibliju staroslavenskoga podrijetla« (*Slovo* 39-40: 52).

ANICA NAZOR